

To i owo w okresie 20 lat funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej

ORGANIZACJA

Struktura organizacyjna Państwowej Straży Pożarnej:

- Komenda Główna PSP,
- 16 Komend Wojewódzkich PSP,
- 335 Komend Powiatowych/Miejskich PSP,
- 494 Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze PSP,
- 5 szkół PSP: Szkoła Główna Służby Pożarniczej w Warszawie, Szkoły Aspirantów PSP w Krakowie i Poznaniu, Centralna Szkoła PSP w Częstochowie oraz Szkoła Podoficerska PSP w Bydgoszczy,
- Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpowodziowej - Państwowy Instytut Badawczy w Józefowie k/Otwocka,
- Centralne Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach.

ZATRUDNIENIE

Przed powołaniem Państwowej Straży Pożarnej w 1991 r. w ochronie przeciwpożarowej służbę pełniło i było zatrudnionych 41 110 funkcjonariuszy pożarnictwa oraz pracowników cywilnych. Na ogólną wówczas liczbę 39 344 funkcjonariuszy pożarnictwa służbę pełniło: oficerów 7,06%, chorążych 12,57%, podoficerów 55,95% i szeregowych 24,42%.

W latach 1992 – 2012 limit zatrudnienia w PSP wzrósł z 27 990 etatów strażaków PSP w 1992 r. do 30 490 w 2012 r., stanowi to wzrost o 2500 etatów.

W 2011 r. stan zatrudnienia PSP wynosił 32 043 osoby, w tym 1908 pracowników cywilnych. Wśród ogólnej liczby 30 135 funkcjonariuszy oficerowie stanowili 18,79%, aspiranci 20,71%, podoficerowie 39,26%, a szeregowcy 21,23%.

Kobiety zatrudnione w PSP stanowią ok. 7,8% ogółu zatrudnionych, tj. zajmują 2524 etatów.

WYKSZTAŁCENIE

W 1991 r. wykształcenie wyższe posiadało 2474 strażaków, co stanowiło 6,29% ogółu zatrudnionych zawodowych strażaków.

W roku 2011 wskaźnik ten wyniósł 35,27%. W zakresie wykształcenia na poziomie średnim wskaźniki te wynoszą 31,55% w roku 1991 i 63,01% w roku 2011. Spadło zaś zatrudnienie strażaków z wykształceniem zasadniczym z 39,33% do 1,59% oraz z wykształceniem podstawowym z 22,83% do 0,14%.

DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

W 2011 r. jednostki PSP interweniowały łącznie 457 991 razy. Pożary stanowiły 37,6% wszystkich interwencji, a na miejscowe zagrożenia przypadło 58,7%. Średnio straż pożarna wyjeżdżała do co 1,1 minuty, w tym do pożaru co 3,1 minuty, do miejscowego zagrożenia co 2 minuty, a do fałszywego alarmu co 29,4 minuty.

W tym też roku w działaniach ratowniczych brało udział ogółem prawie 1 580 000 strażaków PSP i prawie 1 335 000 strażaków ochotników.

W 2011 r. pożary gasiło 702 456 strażaków PSP wykorzystując do nich 172 311 samochodów pożarniczych oraz 652 947 strażaków OSP wykorzystując do nich 123 324 samochodów pożarniczych.

Tylko podczas gaszenia pożarów w roku ubiegłym strażacy zużyli 693 518 235 litrów wody, 441 238 litrów środków pianotwórczych, 72 960 kg neutralizatorów i 729 756 kg proszków gaśniczych.

W 2011 r. w akcjach ratowniczych zginęło 3 strażaków (dla porównania – w 2010 r. również zginęło 3 strażaków), a 450 odniosło obrażenia (394 w 2010 r).

Obecnie (2012 r.) zadania ratowniczo-gaśnicze prowadzą 494 jednostki ratowniczo-gaśnicze oraz 5 jednostek szkół Państwowej Straży Pożarnej.

DZIAŁANIA MIĘDZYNARODOWE

Polska na przestrzeni ostatnich kilku lat zintensyfikowała zaangażowanie w misje wspierania krajów dotkniętych kataklizmami i klęskami żywiołowymi w zakresie pomocy ratowniczej i humanitarnej. Największą aktywność nasz kraj wykazuje działając w Unii Europejskiej, ONZ oraz NATO. W ramach UE poprzez wirtualną platformę wymiany informacji CECIS (stanowiącą bazę danych o możliwościach krajów partnerskich w zakresie udzielania pomocy międzynarodowej oraz portal wymiany informacji w czasie delegowania konkretnych sił do działań ratowniczych, a także koordynowania działań ratowniczych), Polska zarejestrowała następujące, tzw. moduły ratownicze: ciężką i średnią grupę poszukiwawczo-ratowniczą USAR Poland, 3 moduły gaszenia pożarów lasów siłami lądowymi, 1 moduł CBRN (skażeń chemicznych, biologicznych, radiacyjno-nuklearnych) oraz 3 moduły pomp dużej wydajności. W ramach ONZ Polska aktywnie działa w ramach Biura ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej. W roku ubiegłym Polska dołączyła do elitarnego grona UNDAC, czyli systemu koordynacji działań ratowniczych na terenie krajów zrzeszonych w ONZ oraz wspierania rządów tych krajów w zakresie szacowania potrzeb, reagowania na zdarzenie i odbudowy systemu do stanu sprzed zdarzenia. Ponadto, od wielu lat Polska należy do Międzynarodowej Grupy Doradczej ds. Poszukiwania i Ratownictwa INSARAG, w ramach którego w 2009 r. PSP zdobyła międzynarodowy certyfikat ciężkiej Grupy Poszukiwawczo - Ratowniczej. W ramach NATO Polska aktywnie uczestniczy w przedsięwzięciach organizowanych i koordynowanych przez Euroatlantyckie Centrum Reagowania na Katastrofę EADRCC, m.in. poprzez udział w ćwiczeniach ratowniczych.

Strażacy Państwowej Straży Pożarnej wielokrotnie brali udział w akcjach ratowniczych i humanitarnych poza granicami naszego kraju, m.in. w Armenii, Turcji, na Węgrzech, w Albanii, Rumunii, Indiach, Ukrainie, Słowacji, w Algierii, Iranie, Pakistanie, Sri Lance, Indonezji, Niemczech, Haiti, Republice Czeskiej, Czarnogórze, Bułgarii i Federacji Rosyjskiej.

SPORT

W 2007 r. drużyna polskich strażaków uczestniczyła w XII Olimpiadzie Policjantów i Strażaków, która odbyła się w Adelajdzie (Australia). Polska reprezentacja w konkurencjach lekkoatletycznych, pływaniu, piłce siatkowej oraz tenisie stołowym zdobyła łącznie 47 medali, w tym 22 złote, 10 srebrnych i 15 brązowych, plasując się na 9. miejscu wśród 72 startujących reprezentacji innych państw.

W 2009 r. Kolumbia Brytyjska była gospodarzem XIII Światowych Igrzysk Policjantów i Strażaków – World Police & Fire Games. Państwową Straż Pożarną reprezentowało 20 strażaków PSP, którzy wywalczyli łącznie 38 medali, w tym 17 złotych, 10 srebrnych i 11 brązowych. W tych Igrzyskach padł rekord frekwencji – zanotowano 10 577 uczestników.

Dyscypliny, w których brali udział nasi zawodnicy, to m.in.: lekkoatletyka, pływanie, biegi długodystansowe, biegi górskie, biegi na orientację, biathlon, ergometr wioślarski, boks, tenis stołowy oraz dyscyplina tylko dla strażaków – Ultimate Firefighter.

Z kolei w 2011 r. XIV Światowe Igrzyska Policjantów i Strażaków odbyły się w Nowym Jorku, USA. Uczestniczyło w nich 21 strażaków, którzy startowali m.in. w lekkoatletyce, pływaniu, kolarstwie, tenisie stołowym. Polacy zdobyli łącznie 58 medali, w tym: 26 złotych, 13 srebrnych i 19 brązowych.

KAMPANIE EDUKACYJNE

W latach 2004 - 2006 strażacy Państwowej i Ochotniczych Straży Pożarnych przeprowadzili akcję kolportowania bezpłatnych ulotek „Poradnik na wypadek powodzi”. W ramach tej akcji 320 tys. poradników trafiło do osób zamieszkujących obszary najbardziej narażone na wystąpienie powodzi. Poradnik zawierał wskazówki na temat zapobiegania powodzi, postępowania w przypadku jej wystąpienia i przestrzegania zasad higieny po ustąpieniu fali powodziowej.

Z kolei 2005 r. Komenda Główna PSP rozpoczęła wieloletnią, ogólnopolską kampanię informacyjną „Czujka w każdym domu”. Program ma na celu podniesienie bezpieczeństwa pożarowego w gospodarstwach domowych

poprzez instalację autonomicznych czujek dymu, tym samym ograniczenie liczby pożarów w obiektach mieszkalnych, a także zmniejszenie wysokości strat.

Natomiast w 2011 r. rozpoczęto kolejną ogólnopolską kampanię informacyjną „NIE dla czadu”, której głównym celem jest zmniejszenie liczby ofiar i poszkodowanych w wyniku zatrucia tlenkiem węgla.

PROJEKTY Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH

W ostatnich kilku latach po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej Komenda Główna PSP realizowała wiele projektów, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Projekty w latach 2004-2006:

- SPOT „Wyposażenie jednostek ratowniczo-gaśniczych w samochody ratownictwa technicznego” – wartość projektu: 10 111 500,00 zł;
- SPOT „Wyposażenie jednostek ratowniczo-gaśniczych w samochody ratownictwa chemicznego” - wartość projektu: 11 705 800,00 PLN;
- BSR INTERREG III B „EUROBALTIC II Civil Protection Project” - wartość projektu: 316 000 PLN.

Projekty w latach 2007-2013:

- PO IiŚ „Doskonalenie stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń” - wartość projektu: 67 382 000 PLN;
- PO IiŚ „Wsparcie techniczne ratownictwa ekologicznego i chemicznego” – wartość projektu: 30 000 000 PLN;
- PO KL „Wyszkolona, skuteczna i efektywna służba na straży sprawnego i bezpiecznego państwa” – wartość projektu: 4 537 348,40 zł;
- Leonardo da Vinci „Optymalizacja systemu ratowniczego i systemu kształcenia w PSP poprzez wdrażanie funduszy europejskich” - wartość projektu: 119 040 zł;
- Instrument Finansowy Ochrony Ludności „PL-CRISIScom. Wykorzystanie nowoczesnych technologii na rzecz efektywniejszej komunikacji kryzysowej” - wartość projektu: 58 528 zł.

BUDOWNICTWO I ZAKUPY

W połowie lat 90-tych poprzedniego stulecia zostało zrealizowane ramach inwestycji centralnej przedsięwzięcie o nazwie „Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej”. W jej ramach zrealizowano następujące zadania:

I. Wybudowano:

- 92 strażnice, w tym 2 z poligonami oraz 11 zapleczy technicznych o łącznej kubaturze 754 610,71 m³;
- 29 węzłów łączności i stanowisk kierowania;
- 1 poligon;
- 1 komorę dymową.

II. Zakupiono specjalistyczny sprzęt będący wyposażeniem obiektów baz.

III. Przeprowadzono szkolenie 26 tys. strażaków z jednostek Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych w zakresie ratownictwa specjalistycznego.

IV. W ramach modernizacji stanowisk kierowania i węzłów łączności, na terenie kraju wprowadzono nowoczesny system łączności radiowej i informatyczny system wspomagania dowodzenia.

Całkowity koszt tej inwestycji wyniósł 530 084 000 zł, w tym środki pochodzące z budżetu państwa to kwota 438 320 000 zł.

W ciągu ostatnich 20 lat wybudowano, rozbudowano, nadbudowano ok. 450 obiektów, wydając na ten cel ze środków inwestycyjnych pochodzących z różnych źródeł, kwotę 1 544 561 tys. zł., w tym z budżetu Państwa 1 359 157 tys. zł. Obecnie, jednostki straży pożarnej dysponują 1642 obiektami, o łącznej kubaturze 5,44 mln m³, z czego 73,8% znajduje się w stanie bardzo dobrym, 23,6% w stanie wymagającym remontów, a tylko 2,6% obiektów należy rozebrać i wybudować nowe.

OPINIE SPOŁECZNE

W sondażu przeprowadzonym w kwietniu 2006 r. TNS OBOP zapytał Polaków o stosunek do 64 instytucji i organizacji. Wśród nich największym zaufaniem Polacy obdarzyli **straż pożarną (90%)**, pogotowie ratunkowe (85%), szkoły publiczne (z wyłączeniem szkolnictwa wyższego - 83%), wyższe uczelnie państwowe (81%), wojsko (80%) i Poczta Polską (79%). Oznacza to, że zaufanie do strażaków deklarowało dziewięciu na dziesięciu pytanych przez TNS OBOP respondentów.

Natomiast w ostatnio przeprowadzonym sondażu, we wrześniu 2011 r. przez TNS OBOP nadal największym zaufaniem społecznym cieszy się **straż pożarna (89%)**, pogotowie ratunkowe (85%) i wojsko (79%).